

zaaknummer 2010 T 050(2)
datum advies: 20 december 2010

De Beoordelings- en Adviescommissie (verder ook: de BAC) van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht geeft het volgende advies inzake de klacht van:

geboren op _____
wonende te _____
hierna te noemen klager,

tegen:

wijlen _____
overleden op _____
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde.

1. De procedure

Het klaagschrift is door Hulp en Recht ontvangen op 29 juni 2010. Op 19 maart 2010 was al een brief van klager ingekomen, die de BAC bij de beoordeling zal betrekken. Namens de aangeklaagde heeft pater _____ prior provinciaal van het Provinciaalaat Dominicanen, een verweerschrift ingediend, dat op 29 juli 2010 door Hulp en Recht is ontvangen. Op 22 november 2010 heeft te Utrecht een zitting van de BAC achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de BAC was samengesteld uit de hierna te noemen leden. Klager is verschenen en heeft zijn standpunt mondeling nader toegelicht. Hij werd bijgestaan door mr. S.S. van Gijn, advocaat te Amsterdam, en vergezeld van een vriend, Ook pater _____ is ter zitting verschenen.

2. De klacht

Klager is in september _____, op elfjarige leeftijd, naar het Klein Seminarie _____ in _____ (verder: het College) gegaan, alwaar hij tot zijn eindexamen in _____ op het internaat verbleef. Klager wilde pater worden. Aangeklaagde was daar toen prefect en werd ook "_____ " genoemd.

Enkele weken na zijn aankomst op het College kreeg klager regelmatig buikpijn die pas tijdens het slapen overging. In verband daarmee werd afgesproken dat klager een uurtje eerder naar bed zou gaan dan zijn klasgenoten. In het weekend moest klager dan altijd de sleutel van de slaapzaal ophalen bij de kamer van aangeklaagde. Na verloop van tijd ontwikkelde aangeklaagde de gewoonte om, voordat hij de sleutel aan klager gaf of meeliep om de deur zelf te openen, klager op schoot te nemen. Klager zat dan met zijn rug naar hem toe. Aangeklaagde trok klager dan dicht tegen zich aan, streelde hem en gaf hem af en toe ook zoenen op zijn wangen en voorhoofd. Als aangeklaagde meeliep naar de slaapzaal, stopte hij klager ook onder en gaf hem een paar nachtzoenen op de wangen. Klager werd langer op schoot vastgehouden dan hem lief was. Klager stribbelde soms ook tegen. Klager bleef ook wel eens in de deuropening van de kamer staan, maar moest dan uiteindelijk toch binnenkomen, omdat hij anders de sleutel van de slaapzaal niet kreeg. Ondanks het feit dat aangeklaagde gemerkt moet hebben dat er bij klager sprake was van een afwerende houding, ging hij met zijn gedrag door. Deze situatie heeft ruim anderhalf jaar geduurd, tot het moment

dat klager niet meer eerder dan zijn klasgenoten naar bed ging. Het was de klasgenoten van klager overigens niet ontgaan dat er iets aan de hand was tussen aangeklaagde en klager. Regelmatig is klager daarmee gepest en het lievelingetje van aangeklaagde genoemd. Dat was ook op een andere manier zichtbaar. Opvallend vaak vroeg aangeklaagde aan klager of hij in de eetzaal tegenover hem kwam zitten (een voorrecht dat normaal gesproken jarigen toekwam). Klager schaamde zich daarover, maar wist daar niet onderuit te komen.

Aan bovenomschreven gebeurtenissen kwam een eind toen aangeklaagde, in , werd overgeplaatst.

In het begin van de jaren 1980 kreeg klager chronische psychosomatische klachten en onverklaarbare woedeaanvallen. Klager heeft toen verschillende vormen van therapie gehad. Gedurende die periode kwamen de hierboven omschreven gebeurtenissen – alsmede enig huiselijk geweld in de gezinssituatie en mogelijk seksueel misbruik bij een sportclub - weer naar boven.

Het doel van de klachtprocedure is voor klager dat – in zijn algemeenheid - het seksueel misbruik binnen rooms-katholieke internaten en parochies wordt erkend, dat wordt erkend wat de slachtoffers is aangedaan en tevens dat zulke gebeurtenissen zich in de toekomst niet meer voordoen. Klager is van mening dat de rooms-katholieke kerk er niet omheen kan om in het kader van het voorkomen van deze misstanden dieper in te gaan op de mogelijke oorzaken daarvan. Klager brengt tevens naar voren dat het onderzoek naar seksueel misbruik volgens hem zou moeten worden uitgebreid naar andere vormen van misbruik, zoals lichamelijk geweld en mishandeling.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Pater heeft tijdens een gesprek met klager op 29 april 2010 spijt betuigd over het gebeurde. Pater ; kan zich goed voorstellen dat de situatie voor klager zeer ongemakkelijk en confronterend is geweest, met name omdat zijn klasgenoten hem plaagden het “lievelingetje van ” te zijn, wat een jongen van die leeftijd isoleert. Wat klager als kleine jongen is overkomen heeft te maken met machtsmisbruik. Pater heeft zelf van tot op het College gezeten. Als jongen had ook hij in de gaten dat aangeklaagde zijn voorkeuren had voor bepaalde jongens, maar hij geeft aan dat hij nooit enig vermoeden heeft gehad van het gedrag van aangeklaagde zoals klager dat aangeeft. Pater heeft geen aanwijzingen gevonden dat aangeklaagde jongens op schoot heeft genomen en gekust. Hij heeft vernomen dat de reden van de overplaatsing van aangeklaagde was dat hij het werk als prefect al zo lang deed.

4. De beoordeling

4.1. Bij de beoordeling dient voor de BAC uitgangspunt te zijn de definitie van seksueel misbruik, zoals opgenomen in artikel 2.1 van de “Procedure bij klachten van seksueel misbruik”, een op 9 oktober 2007 vastgestelde regeling van het RK Kerkgenootschap in Nederland. Deze definitie luidt, voor zover thans van belang, als volgt:

“Seksueel misbruik is iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijk integriteit wordt geschonden. (...)”.

4.2. Of handelingen als een kind op schoot nemen, strelen en op wangen en/of voorhoofd kussen, die niet naar hun aard seksueel zijn, als seksueel misbruik in de zojuist omschreven

zin (verder: seksueel misbruik) moeten worden aangemerkt, hangt af van de omstandigheden van het geval. Het een kind tijdens het eten bij zich aan tafel laten zitten is, hoezeer mogelijk ongewenst en voor het kind onaangenaam, geen seksueel misbruik, zeker niet als dat, zoals in dit geval, plaatsvond in het gezelschap van (vele) anderen.

4.3. De BAC is van oordeel dat de door klager gestelde handelingen, voor zover zij plaatsvonden in het kader van het verkrijgen van de sleutel van de slaapzaal, (wel) seksueel misbruik opleveren, indien zij hebben plaatsgevonden. Daartoe neemt zij allereerst in aanmerking dat klager zich als jonge scholier ten opzichte van aangeklaagde als volwassen prefect van het College in een afhankelijkheidssituatie bevond. Dit werd nog eens versterkt doordat klager in de weekenden de sleutel van de slaapzaal van aangeklaagde moest krijgen. Verder acht de BAC van belang dat de door klager gestelde handelingen, als zij hebben plaatsgevonden, geschieden toen klager al elf/twaalf jaar was en zich dus in de overgangsfase van kind naar puber bevond.

4.4. Bij de beoordeling van een klacht is voor de BAC echter tevens uitgangspunt dat zij niet uitsluitend kan afgaan op de verklaring van een klager of klaagster. Het is een elementair rechtsbeginsel dat iemand niet wordt veroordeeld op grond van één enkele verklaring. Dit elementaire rechtsbeginsel moet ook in deze procedure in acht worden genomen. Dit geldt te meer omdat in dit geval de aangeklaagde is overleden en zich niet kan verweren.

4.5. De BAC merkt op dat de verklaring van klager zeer oprecht op haar is overgekomen. In de thans voorliggende zaak zijn echter geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klager ondersteunen. De enkele verklaring van pater ' dat hij als jongen ook in de gaten had dat aangeklaagde zijn voorkeuren had voor bepaalde jongens is daartoe onvoldoende

4.6. Hoewel zij zich realiseert dat dit voor klager zeer teleurstellend is, moet de BAC op grond van het voorgaande de prior provinciaal van het Provinciaal Dominicanen adviseren de klacht ongegrond te verklaren.

4.7. Indien de BAC in de toekomst uit andere meldingen of klachten die bij Hulp en Recht zijn of zullen worden ingediend informatie bereikt die daartoe aanleiding geeft, zal zij klager daarvan op de hoogte stellen en de zaak heropenen teneinde dit advies mogelijk te heroverwegen.

5. Het advies

De Beoordelings- en Adviescommissie adviseert de prior provinciaal van het Provinciaal Dominicanen de klacht ongegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 20 december 2010 door mr. R.J.M. Smit, voorzitter, mr. C.C. de Rijke-Maas en W.A.M.C. Mol, leden, met bijstand van mr. S.R.M.I. Roos-Bollen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Regeling wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de prior provinciaal van het Provinciaal Dominicanen en aan klager verzonden.